

VILUSTE PÕHIKOOI TUGISÜSTEEMID JA NENDE RAKENDAMISE KORD

2012

VILUSTE PÕHIKOOLI TUGISÜSTEEMID JA NENDE RAKENDAMISE KORD

Läbi arutatud ja heaks kiidetud õppenõukogu otsusega 19.02.2020a. nr 1-6/10; hoolekogu otsusega 06.03.2020a. nr 1-7/37 ning kinnitatud direktori käskkirjaga 17.03.2020a nr 1.3/31

I ÜLDSÄTTED

Põhiharidust omandavatele õpilastele vajalikud tugisüsteemid ja nende rakendamise eesmärk on õpilaste käitumis- ja õpiharjumuste korrigeerimine ja kujundamine, üldise sotsiaalse pädevuse tõstmine, tagamaks võimetekohane edasijõudmine õppetöös.

II TUGISÜSTEEMIDE VAJALIKKUS

Tugisüsteeme on vaja järgmistele põhiharidust omandavatele õpilastele:

- kellel on õpiraskused;
- kes ei arvesta üldtunnustatud käitumisnorme ega kooli kodukorra nõudeid, õpetajate, vanema nõudmisi;
- kellel on koolis tõsiseid käitumisprobleeme ning kes on seoses sellega õpiraskustes või klassikursust korranud;
- kellel on vähese sotsiaalsuse, hulkurluse, kriisi jms tõttu õpi- ja/või käitumiskeskused;
- kes on pikemat aega haiguse vms. põhjusel koolist puudunud.

Viluste Põhikoolis nõustavad õpilasi ning osutavad õpiabi:

- klassijuhataja;
- aineõpetaja;
- eripedagoog - logopeed;
- pikapäevarühma õpetaja.

III TUGISÜSTEEMIDE TÖÖKORRALDUS

3.1. Õpiraskuste ennetamine

3.1.1. Koolieelikud:

- koostöös lasteaia õpetaja ja vanematega I klassi tulevate lastega tutvumine detsembris-jaanuaris;
- hariduslike erivajadustega ja kooliks ebaküpsete laste väljaselgitamine veebruari lõpuks;
- vajadusel erialaarstide juurde suunamine;
- vanemate nõustamine;
- kõneravi.

3.1.2. Kõnepuuetega, kirjutamis-, lugemishäiretega õpilased:

- diagnooseteütluste korraldamine 1.-15. septembril 2.- 4. klassi õpilastele;
- õpilaste kõne uurimine;
- täiendava õpiabi määramine kõneravina;
- kui lapse kõnepuue või kirjutamishäire ei parane (esineb raskel kujul), siis suunata õpilane koos vanemaga erialaarstide juurde konsultatsioonile.

3.1.3. Psüühika ja käitumishäiretega õpilased:

- õpilaste jälgimine ja nende käitumise iseärasuste märkamine (tähelepanu defitsiit, hüperaktiivsus, agressiivsus, tõrjutus, hirmud, distsipliininõuete pidev eiramine, hulkumine);
- vestlused õpilase ja vanematega, probleemi arutamine koolis;
- vajadusel erialaarstidega konsulteerimine ja arsti juurde suunamine;
- käitumise tugikava rakendamine;
- vajadusel individuaalõppe määramine.

3.1.4. Nõrga tervisega õpilased:

- vajalik informatsiooni saamine – arstide soovitusel, muutuste märkamine õpilaste tervises, koolis edasijõudmises ja käitumises;
- oskuslik õppetöö korraldamine nii koolis kui ka kodus- pidev koostöö vanemaga;
- vajadusel individuaalne õppekava või koduõpe.

3.1.5. Puudulikult edasijõudvad õpilased, klassikursuse kordajad:

- pidev jälgimine tunnis, et õpilane töötaks kaasa;
- õpiraskuste avastamine, abi pakkumine;
- konsultatsioonides käimise kohustus;
- vajadusel õpilaste pikapäevarühma suunamine;
- vanemate teavitamine õpilase õpiedutusest;
- vajadusel õpiabi rakendamine;
- õpilase vaatluskaardi sisseseadmine ja täitmine antud lapse kohta;
- vajadusel erialaarstide juurde konsultatsioonile suunamine.

3.1.6. Koolikohustuse mittetäitjad:

Koolikohustuse mittetäitjaks loetakse koolikohustuslik laps kolmel juhul:

- kui ta ei ole kantud ühegi kooli õpilaste nimekirja;
- kui koolikohustuslik õpilane on õppetöölt põhjendamata puudunud enam kui 20% tundidest ühe trimestri jooksul;
- koolikohustuslikku õpilast ei ole õppetöölt põhjendamata puudumiste tõttu võimalik kolmes või enamis õppeaines hinnata trimestrihindega kahel järjestikusel trimestril.

Rakendatavad meetmed:

- süstemaatiline koolikohustuse täitmise kontroll;
- õpilaste puudumiste fikseerimine e – kooli päevikusse;
- koolist puudumiste põhjuste väljaselgitamine;
- käitumise tugikava rakendamine;
- tugiisiku määramine;
- konsultatsioonides osalemise nõue;
- vanema abi, juhendamise ja kontrolli tõhustamine (niivõrd, kui see on võimalik);
- vajadusel kooli tugikomisjoni kaasamine probleemi lahendamisse;
- vajadusel kooli juhtkonna õigeaegne kaasamine probleemi lahendamisse;
- valla sotsiaaltöötaja ja lastekaitsespetsialisti teavitamine;
- edasi- ja tagasiside olemasolu tagamine rakendatavate meetmete toimest.

3.1.7. Käitumisraskustega lapsed (perede hooldamata lapsed):

- suunamine pikapäevarühma (I kooliaste);
- valla sotsiaaltöötaja ja lastekaitsespetsialisti informeerimine lapse ja pere olukorrast;
- vanemate mõjutamine oma lapsega tegelemisele.

3.1.8. Teistest koolidest tulnud õpilased:

- õpilaste jälgimine ja vaatlus (õpilased on tihti õpiraskustega);
- kohanemiskeskustest tekkinud probleemide lahendamiseks abi pakkumine.

IV TUGISÜSTEEMI RAKENDAMINE

4.1. Tugimeetmete rakendamine

Õpetajad osutavad abi neile õpilastele, kellel on tekkinud raskusi õppekava omandamisel. Õpiraskustes õpilasele koostatakse õpiabi plaan (töökava). Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil toimuvad koolis konsultatsioonid, pikapäevarühma tunnid, õpiabirühma suunamine, kõneravi, rakendatakse individuaalseid õppekavu, suunatakse pedagoogilispsühholoogilistele uuringutele, vastava diagnoosiga õpilastele rakendatakse võimalusel individuaalset õppekava lihtsustatud õppekava alusel.

4.1.1. Klassijuhataja

- jälgib oma klassi õpilasi, pöörab tähelepanu hinnetele ja puudumistele;
- suunab õpilasi vajadusel õpiabi saamiseks aineõpetaja juurde konsultatsiooni;
- teavitab vanemat õpilase olukorrast;
- vajadusel kaasab probleemi lahendamisse psühholoogi;
- algatab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise ja vastutab selle täitmise eest;
- informeerib kooli juhtkonda;
- omab ülevaadet oma klassi õpilaste tegevusest väljaspool õppetööd, suunates lapsi huvitegevusse, mis on vastavuses tema huvide, võimete ja vajadustega;
- esitab iga õppeveerandi lõpus õppenõukogule klassi aruande raames HEV õpilaste nimed, kokkuvõtte neile eelnevalt rakendatud tugimeetmete tulemuslikkusest ning ettepanekud täiendavate / uute koolisiseste meetmete rakendamiseks;
- klassijuhataja teeb tugimeetmete rakendamise koordineerimisel koostööd eripedagoogiga.

4.1.2. Aineõpetaja

- jälgib õpilast tunnis, suunab täitma tööülesandeid;
- selgitab välja, miks õpilasel on tema aines õpiraskus;
- õpiraskuste ilmnemisel koostab õpiabi plaani, milles määrab konsultatsiooni aja ja aja järele vastamiseks;
- vajadusel kaasab probleemi lahendamisse klassijuhataja, eripedagoogi või vanema;
- probleemide jätkumisel koostab individuaalse õppekava;
- annab tagasisidet klassijuhatajale HEV õpilastega tehtud tööst.

4.1.3. Logopeed

Koolis toimuv logopeediline töö on tugisüsteemi üks osa.

Logopeedilise abi eesmärgiks on toetada põhikooli 1. - 4. klassi õpilase suulise ja kirjaliku kõne arengut tulenevalt tema hariduslikust erivajadusest ja võimaldada õpilasel saavutada õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi. Logopeed aitab last lugema õppimisel, abistab häälikute kvantitatiivsel ja kvalitatiivsel analüüsil, on toeks kirjutamisraskuste ennetamisel ja ületamisel, lugemisoskuse süvendamisel ja jutustamisoskuse arendamisel ning sõnavara laiendamisel, vajadusel teeb häälikuseadet.

- kõneravitundides toimub õpilaste kõne-, lugemis- ja kirjutamisoskuse arendamine;
- õppeaasta 1. ja 2. nädala jooksul toimub 1. klassi õpilaste kõne uurimine individuaalselt;
- 2. - 4. klassi õpilaste hulgas viiakse läbi diagnoosetteütlused;
- vigade analüüsi põhjal moodustatakse kõneravi rühmad;
- õpilased saavad õpiabi kõneravitundides neile koostatud tunniplaani alusel;
- kõneravi viib läbi eripedagoog- logopeed;
- vajalik on tihe koostöö õpetajate ja logopeedi vahel;
- lapse ja vanema ning ka õpetajate juhendamine;
- õppeaasta viimasel nädalal on tasemeetteütlused ja kokkuvõtte tegemine ravitöö tulemustest;
- 1.-4. klassi tunnid toimuvad kaks korda nädalas;
- rühmas õpib 6 last, lisaks rühmatundidele toimuvad ka individuaaltunnid.

4.1.4. Õpiabi

Õpiabi eesmärk on toetada pikaajaliste või püsivate spetsiifiliste (õpivilumuste hälbep, mootorika ning segatüüpi arenguhälbep, nägemis- ja kuulmishälbep) õpiraskustega 1.- 9. klassi õpilasi, kes vaatamata klassiõpetaja abile ja nõustamisele või õpiabitundidele ei suuda täita õppekava nõudeid või vajavad õpioskuste ja harjumuste kujundamiseks abi, et nad saavutaksid põhikooli riikliku õppekava nõuetele lähedasi õpitulemusi.

Õpiabi tundide sisuks on:

- läbi üldarendavate ainealaste korrektsioonilise suunitlusega õpiülesannete õpilaste psüühiliste protsesside (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine), tunde – ja tahtevala ja kõne arendamine arvestades õpilaste ealisi ja individuaalseid iseärasusi, nende pädevusi ja arengupotentsiaali;
- õpilase ainealane toetamine;
- kujundada õpilaste õpioskusi ja –harjumusi, iseseisva töö oskusi;
- arendada lapse loovust ja võimeid;
- võimaldada lapsel kogeda eduelamust;
- õpioskuste ja õpimotivatsiooni arendamine;
- arendada arvutamisoskust, teksti lugemise oskust ja mõistmist, järeldamisoskust;
- eeldab lapse arendamisel erimetoodiliste võtete ja diferentseeritud õpetamise kasutamist;
- õpiabi vajavad õpilased selgitatakse välja jooksva õppeaasta viimasel trimestril ning algava õppeaasta septembrikuu jooksul;
- õpilaste nimekirjad kinnitab lapsevanema nõusoleku korral direktor üheks õppeaastaks septembrikuu jooksul;
- 1.klassi õpiabi õpilaste nimekirja kinnitab direktor oktoobrikuu jooksul;
- õpiabirühma õppe edukust hinnatakse õppeaasta kaupa; selleks täidab õpiabirühma õpetaja vastava vormi, kus kajastatakse õppenõukogu poolt õpiabirühma tundidesse soovitatud õpilaste osalust tundidest ja nende muutusi õpitulemustes;
- õpiabi rühma suurus on kuni 6 õpilast;
- õpiabi tunnid toimuvad tundide ajal või tunniplaanivälisel ajal rühma- või individuaaltegevustena kokkuleppel aine- ja õpiabi õpetajate vahel.

4.1.5. Individuaalne õppekava

Individuaalne õppekava on hariduslike erivajadustega õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.

- Sihtgrupiks on mistahes klassis õppiv õpilane, kes erineb teistest oluliselt oma õpioskuste ja võimete osas ning vajab kooli õppekavast erinevat õppesisu ja tingimusi kas osaliselt või täielikult mõne aine-, ainelõigu õppimisel või õpitegevuse ja käitumise kujunemisel.
- Õpilaste võimeid ja individuaalseid iseärasusi arvestava individuaalse õppekava koostab aineõpetaja või eripedagoog aineõpetajate, õpilase ja vanemaga koostöös kindlaks õppeperioodiks.
- Individuaalse õppekava kinnitab lapsevanema avalduse alusel ning kehtivatest õigusaktidest lähtuvalt direktor käskkirjaga.

4.1.6. Psühholoog

- nõustab õpetajaid ja lapsevanemaid õpilase HEV küsimustes;
- abistab õpilase individuaalsuse väljaselgitamisel;
- vajadusel kaasab kooliväliseid spetsialiste;
- vajadusel toetab kooli lisandunud õpilasi ja organiseerib tööd klassikollektiiviga;
- koostöö meditsiini- ja sotsiaalhoolekandeesutustega, vajadusel õpilaste suunamine abi saamiseks;
- psühholoogia- ja kutsevalikualase tööplaneerimine, analüüs ja aruandlus;
- viib läbi ja korraldab loenguid õpetajatele ja lastevanematele pedagoogilistel ja psühholoogilistel teemadel.

Kooliväline psühholoogi teenuste pakkuja on Innove Rajaleidja Põlvas (Aadress: J.Käisi 2, 63308 Põlva, telefon: 7350700, e-post: rajaleidja@rajaleidja.ee.

www.rajaleidja.ee/polvamaa. Nõustamisele saab registreeruda veebi või telefoni teel.

Kooliväline nõustaja

- hindab lapse vaimset võimekust ja arengut ning vaimset tervist mõjutavaid tegureid;
- annab nõu ärevuse, hirmude ja meeleoluprobleemide korral;
- nõustab lapse vanemaid või hooldajaid;
- pakub kriisiabi.

4.1.7. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart

- Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi eesmärgiks on õpiraskuste põhjuste (õpilase individuaalsete erisuste) väljaselgitamine, kirjeldamine, andmestiku kogumine ja analüüs.
- Oluliste õpi- ja käitumisraskuste ilmnemisel avab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega õpilasele õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (koos juhendiga saadaval kooli töötoa arvutis).
- Kaarti täidetakse elektroonselt, vajadusel trükitakse paber kandjale.
- Väljatrükitud kaardid hoitakse klassijuhataja kaustas, kes koordineerib kaardi täitmist.
- Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi põhjal kogutud andmestikku analüüsivad õppeaasta lõpus klassijuhataja, aineõpetajad, õpiabirühma õpetaja ja kooli juhtkonna esindaja.
- Analüüsi põhjal tehakse vajadusel õppetöö tõhustamiseks otsus järgnevate tugisüsteemide rakendamiseks.

4.1.8. Pedagoogilis- psühholoogilisele uuringule suunamine

Õpilase püsiva edutuse puhul ja klassikursuse kordamise korral on vaja leida õpilasele sobiv õppevorm. Raskuste korral tuleb klassijuhatajal, eripedagoogil või aineõpetajal anda ülevaade õpilase raskustest ja talle osutatud abist ning selle tulemustest. Kui lapsele osutatud abi ei mõjuta tema õppimistulemusi, tuleb klassijuhatajal koos eripedagoogiga ja aineõpetajatega täita õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart. Vanem avaldab oma arvamuse probleemist ning annab nõusoleku lapse täiendavateks pedagoogilis-psühholoogilisteks uuringuteks ja osaleb lapsega uuringutel. Klassijuhataja koostab vajadusel õpilase iseloomustuse, märkides konsultatsioonile suunamise põhjuse ja pöörab erilist tähelepanu lapse koolijõudluse kirjeldusele ja analüüsile. Klassijuhataja koos eripedagoogiga abistab vanemat konsultatsioonile pöördumisel.

4.1.9. Individuaalse õppekava rakendamine lihtsustatud õppekava alusel.

Abiõppe ülesanne on korrigeerida kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva ja kodanikuna. Korrigeeriva õpetamise eesmärk on vähendada mahajäämust arengus. Kujundada psühhofüsioloogilisi kompensatsioonimehhanisme, et soodustada õpilase kognitiivset ja mootorset arengut, tunde- ja tahtemaduste kujunemist, sotsialiseerimist ja adapteerumist, sh, adekvaatse minapildi kujunemist. Kui õpilasele on erialaarstide poolt soovitatud rakendada lihtsustatud õppekava, tuleb õpilane suunata maakondlikku nõustamiskomisjoni. Nõustamiskomisjonile vajaminevad dokumendid valmistab ette eripedagoog. Individuaalset õppekava lihtsustatud õppekava alusel rakendatakse Viluste Põhikoolis integreerituna tavaklassi.

4.1.10. Pikapäevarühm

Pikapäevarühma võetakse 1. – 4. klassi õpilasi, et aidata sisustada koolitundide välist aega, lahendada koduseid ülesandeid ja tegeleda erinevate huvitegevustega. Pikapäevarühma töö planeerimiseks ja tegevuse kajastamiseks kasutatakse pikapäevarühma päevikut. Pikapäevarühma õpilased võivad pikapäevarühmast lahkuda kasvataja teadmisel ja loal, kui on eelnev kokkulepe lapsevanemaga.

Pikapäevarühm võimaldab õpilastele järgmist tuge ja järelevalvet:

- õppetööst vaba aja sisustamine;
- koduste ülesannete täitmine;
- juhendamine huvitegevuses ning huvide arendamisel;
- õpiraskustes õpilaste toetamine;
- kojusõiduks koolibussi kasutavate õpilaste kontrollimine ja aitamine.

4.1.11. Konsultatsioonid

- Õppeaasta alguses määrab õpetaja ühe kindla päeva ja kellaaja nädalas, millal ta aitab ja nõustab oma aines õpilasi eesmärgiga toetada õpilasi õppeprotsessis.
- Konsultatsioonide ajad on välja pandud kooli koduleheküljele.

V KÄITUMISRASKUSTEGA ÕPILASTE ABISTAMINE

5.1. Tugimeetmed käitumisraskustega lastele (perede hooldamata lapsed):

- suunamine pikapäevarühma (I kooliaste);
- valla sotsiaaltöötaja ja lastekaitse spetsialisti informeerimine lapse ja pere olukorrast;
- vanemate mõjutamine oma lapsega tegelemisele.

5.1.1. Aineõpetaja:

- esmaste eriolukordade ilmnemisel püüab ise hakkama saada, vesteldes õpilasega, andes eraldi ülesandeid;
- teeb sissekande e-kooli päevikusse toimunud juhtumi kohta;
- probleemide jätkumisel teavitab klassijuhatajat.

5.1.2. Klassijuhataja:

- vestleb õpilasega, püüab avastada põhjusi, miks õpilane nii käitub;
- teavitab olukorrast vanemat;
- organiseerib kolmikvestlusi klassijuhataja - õpilane - vanem;
- teeb e-kooli päevikusse probleemi olemuse kohta sissekandeid;
- kaasab probleemi lahendamisse psühholoogi ja lastekaitse spetsialisti;
- kaasab probleemi lahendamisse kooli juhtkonna.

5.1.4. Kooli juhtkond:

- vestleb õpilasega;
- vajadusel määrab mõjutusvahendi;
- kaasab probleemi lahendamisse vanema;
- suunab edasiste probleemide korral valla lastekaitse spetsialisti vastuvõtule.

VI KOOLIKOHUSTUSE MITTETÄITJAD

6.1. Koolikohustuse mittetäitjad

- Õpilased, kes ei ole kantud ühegi kooli õpilaste nimekirja.
- Koolikohustuslik õpilane, kes on õppetöölt põhjendamata puudunud enam kui 20% tundidest ühe trimestri jooksul.
- Koolikohustuslik õpilane, keda ei ole õppetöölt põhjendamata puudumiste tõttu võimalik kolmes või enamal õppeaines hinnata trimestri hindega kahel järjestikusel trimestril.

6.1.1. Klassijuhataja:

- peab arvestust koolikohustuse täitmise üle;
- probleemide ilmnemisel võtab õpilase koduga kontakti;
- vajadusel teavitab vanemat, kaasab ta probleemi lahendamisele;
- edastab seni tehtud meetmetest kirjaliku ülevaate direktorile;
- kutsub kokku vajaliku tugivõrgustiku, et õpilast aidata;

- vajadusel kaasab valla lastekaitse spetsialisti.

6.1.2. Aineõpetaja:

- oma õppeaine tunnist pideva puudumise korral leiab õpilasega kontakti ja selgitab välja puudumiste põhjuse, pakub õpiabi;
- teavitab olukorrast klassijuhatajat;
- teeb sissekande e-kooli päevikusse.

6.1.3. Kooli juhtkond:

- vestleb õpilasega ja tema vanematega;
- määrab vastavad mõjutusvahendid;
- suunab individuaalõppele;
- vajadusel organiseerib klassi- või koolivahetuse koostöös lapsevanemaga.

VII ANDEKAS ÕPILANE

Andekas õpilane on silmapaistvate tulemuste ja huviga ühes või mitmes aines. Tema erivajadustele pööravad tähelepanu aineõpetaja ja klassijuhataja.

Meetmed andeka õpilase arengu toetamiseks:

- diferentseeritud õpiülesanded;
- erinevate õppematerjalide soovitamine - tutvustamine;
- soovitada vastavat huvialaringi;
- tunniväline ettevalmistus olümpiaadidest ja ainekonkurssidest osavõtjatele;
- individuaalsed ülesanded, projektid;
- andekate suunamine TÜ täppisteaduste kooli või mõnda teise õpilaste teadusliku tööga tegelevasse ühingusse.

VIII SOTSIAALPEDAGOOG

Sotsiaalpedagoog toetab last ja teda ümbritsevaid täiskasvanuid lapse sotsiaalsete probleemide korral:

- erivajaduste või terviseprobleemidega toimetulekul;
- kiusamise või käitumisprobleemide korral;
- koolikohustuse mitte täitmise korral;
- kriisiabi andjana.

8.2 Sotsiaalpedagoogi teenuseid osutab Innove Rajaleidja Põlvas (Aadress: J.Käisi 2, 63308 Põlva, telefon: 7350700, e-post: rajaleidja@rajaleidja.ee.
www.rajaleidja.ee/polvamaa. Nõustamisele saab registreeruda veebi või telefoni teel.

IX LASTEKAITSESPETSIALIST

Kool teeb vajadusel koostööd Rāpina valla lastekaitsepspetsialistiga (asukohaga Kooli 1, Rāpina linn, Rāpina vald, Põlva maakond), kes tegeleb lastele vajaliku kaitse, abi ning hoolduse korraldamisega.

Rāpina valla lastekaitsepspetsialisti teenistuskohustuste loetelu on leitav veebiaadressil <http://www.rapina.ee/sotsiaalosakond>